

Janubi-Sharqiy Osiyo Mamlakatlarida Kichik Biznes Va Xususi Tadbirkorlikning Rivojlanishi

Nurboyev Jaloliddin Mamadiyevich

Iqtisodiyot fanlari, Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti
Raqamli iqtisodiyot kafedrasida katta o'qituvchisi, Email: j.nurboyev@dtpi.uz

Erkinov Boburbek

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti Tadbirkorlik va boshqaruv fakulteti
Iqtisodiyot yo'nalishi 2I-2021-guruh 4-bosqich talabasi

Anatatsiya: Ushbu maqolada Janubi-Sharqiy Osiyo mamlakatlarida kichik biznes va xususi tadbirkorlikning rivojlanishi tahlil qilinadi. Mintaqada davlat tomonidan ko'rsatilayotgan moliyaviy yordam, mikromoliyalashtirish va ta'lim dasturlarining kichik biznesni qo'llab-quvvatlashdagi roli ko'rib chiqiladi. Shuningdek, zamonaviy texnologiyalar va raqamli platformalar kichik tadbirkorlikning o'sishiga qanday ta'sir qilayotgani haqida so'z yuritiladi. Maqola kichik biznesning iqtisodiy barqarorlik va ish o'rinlarini yaratishdagi ahamiyatini yoritadi.

Kalit so'zlar: Janubi-Sharqiy Osiyo, kichik biznes, xususi tadbirkorlik, iqtisodiy rivojlanish, mikromoliyalashtirish, innovatsiyalar, davlat qo'llab-quvvatlashi.

Kirish

Bugungi kunda kichik biznes va xususi tadbirkorlik ko'plab mamlakatlarda iqtisodiy rivojlanishning asosiy tarmoqlaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, Janubi-Sharqiy Osiyo mamlakatlarida kichik biznes sohasining o'sishi va rivojlanishi davlat iqtisodiyotini mustahkamlashda muhim rol o'ynaydi. Bu mintaqadagi ko'plab kichik bizneslar yangi ish o'rinlari yaratib, aholining daromadlarini oshirishga yordam bermoqda. Shu sababli, kichik biznes va xususi tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash, ularni rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Ushbu maqolada Janubi-Sharqiy Osiyo mamlakatlarida kichik biznes va xususi tadbirkorlikning rivojlanish omillari, hukumat siyosati va bu sohadagi zamonaviy tendensiyalar tahlil qilinadi.

Janubi-Sharqiy Osiyo mamlakatlarida kichik biznes va xususi tadbirkorlikni rivojlantirishda xalqaro hamkorlik va investitsiyalar ham muhim rol o'ynaydi. Mintaqaga chet ellik investorlar jalb qilinishi natijasida yangi texnologiyalar va tajribalar kirib kelmoqda, bu esa bizneslarni zamonaviylashtirish va raqobatbardoshligini oshirishga yordam beradi. Masalan, Singapur va Malayziya o'zlarining erkin iqtisodiy zonalarini tashkil etib, chet ellik tadbirkorlarni qo'llab-quvvatlash tizimini yo'lga qo'ygan.

Bundan tashqari, kichik biznes sohasida ayollar tadbirkorligi ham katta ahamiyat kasb etmoqda. Janubi-Sharqiy Osiyoda ayollar iqtisodiyotda faol ishtirok etishi uchun ko'plab dasturlar tashkil etilgan. Bu dasturlar ayollarga biznesni boshlash va boshqarish uchun kerakli ko'nikmalarni berish, moliyaviy yordam ko'rsatish va tarmoq yaratishga yo'naltirilgan. Ayollar tadbirkorligi jamiyatda ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlashga ham hissa qo'shadi.

Texnologik taraqqiyot natijasida onlayn platformalar orqali kichik biznes egalari mijozlar bilan bevosita aloqa o'rnatish imkoniga ega bo'lib, bu o'z navbatida mahsulot va xizmatlarning sifatini

o'shishga yordam bermoqda. Elektron tijorat va raqamli marketing orqali kichik tadbirkorlar o'z brendlarini keng auditoriyaga tanitmoqda va yangi bozorlarni egallashga harakat qilmoqda.

Shu bilan birga, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish uchun doimiy ravishda qonunlar takomillashtirilmoqda. Ko'plab mamlakatlarda biznes yuritish jarayonini soddalashtirish, soliqlarni kamaytirish va soliq imtiyozlarini joriy etish orqali yangi bizneslarni rag'batlantirishga harakat qilinmoqda. Bu esa o'z navbatida iqtisodiy faollikni oshiradi va yangi ish o'rinlarini yaratadi.

Yana bir muhim jihat – kichik biznes sohasida innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash. Janubi-Sharqiy Osiyo mamlakatlarida startaplar va yangi texnologik loyihalarni rivojlantirish uchun inkubatorlar va akseleratorlar faoliyat yuritadi. Bu joylarda tadbirkorlar o'z g'oyalarini amalga oshirish uchun zarur bo'lgan bilim, resurs va maslahatlarni olishadi. Natijada, yangi biznes modellar va innovatsion mahsulotlar paydo bo'lmoqda. Xulosa qilib aytganda, Janubi-Sharqiy Osiyoda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish ko'p qirrali va keng ko'lamli jarayon bo'lib, davlat siyosati, moliyaviy yordam, ta'lim, texnologiyalar va xalqaro hamkorlik orqali amalga oshirilmoqda. Bu jarayonlarning samarali olib borilishi mintaqaning iqtisodiy salohiyatini oshirishga, aholi farovonligini yaxshilashga va barqaror rivojlanishga xizmat qiladi.

Janubi-Sharqiy Osiyo mamlakatlarida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning rivojlanishi

Janubi-Sharqiy Osiyo mintaqasi global iqtisodiyotda muhim o'rin tutadi va ushbu mintaqada kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning rivojlanishi iqtisodiy barqarorlik, ijtimoiy farovonlik va ish o'rinlarini yaratishda muhim rol o'ynaydi. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik bu mintaqaning iqtisodiy tizimida asosan o'ziga xos xususiyatlarga ega bo'lib, ko'plab mamlakatlarda iqtisodiy o'sishni ta'minlash, kam daromadli oilalarni qo'llab-quvvatlash va yangi ish o'rinlarini yaratishda muhim ahamiyatga ega.

Davlat qo'llab-quvvatlashi va mikromoliyalashtirish

Janubi-Sharqiy Osiyo mamlakatlarida kichik biznesni rivojlantirish uchun davlat ko'plab chora-tadbirlarni amalga oshirmoqda. Bu mamlakatlarda kichik biznesni qo'llab-quvvatlash uchun maxsus moliyaviy yordam dasturlari va mikromoliyalashtirish tizimlari tashkil etilgan. Mikromoliyalashtirish - bu kichik va o'rta bizneslarni moliyalashtirishda, ayniqsa, kambag'al qatlamdagi tadbirkorlarni qo'llab-quvvatlashda muhim vosita sifatida qaraladi. Masalan, Filippin, Indoneziya va Tailand kabi mamlakatlarda mikromoliyalashtirish orqali kichik bizneslarga zarur mablag'lar taqdim etilmoqda. Mikromoliyalashtirish tizimlari tadbirkorlarga kichik kreditlar va mablag'lar ajratish imkonini beradi, bu esa o'z navbatida ularning bizneslarini kengaytirish va yangi ish o'rinlarini yaratishga yordam beradi.

Ta'lim va malakali ish kuchi

Janubi-Sharqiy Osiyo mamlakatlarida tadbirkorlikni rivojlantirishda ta'lim va malakali ish kuchi ham muhim ahamiyatga ega. Hukumatlar va xususiy sektorda ko'plab ta'lim va trening dasturlari tashkil etilgan. Ular yoshlar va ayollarni tadbirkorlikka jalb qilish, yangi bizneslarni boshlashda zarur bo'lgan bilim va ko'nikmalarni o'rgatish uchun yo'naltirilgan. Ko'plab mintaq davlatlari davlat va xususiy sektor hamkorligida tadbirkorlikni rivojlantirishga qaratilgan ta'lim dasturlarini yaratmoqda, bu esa kichik bizneslar uchun ilg'or texnologiyalarni o'rganish va raqobatbardosh bo'lish imkoniyatlarini yaratadi.

Zamonaviy texnologiyalar va raqamli platformalar

Zamonaviy texnologiyalar va raqamli platformalar kichik bizneslarning o'sishiga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Internet, mobil telefonlar va raqamli to'lov tizimlari kabi texnologiyalar kichik tadbirkorlarga o'z mahsulotlarini keng auditoriyaga taklif etish va bizneslarini global bozorga olib chiqish imkonini beradi. Shu bilan birga, raqamli platformalar orqali kichik bizneslar o'z faoliyatlarini samarali boshqarish, marketing va reklama qilishda ham foyda olishmoqda. Xususan, e-commerce (onlayn savdo) va boshqa raqamli xizmatlar kichik tadbirkorlarning o'z mijozlarini topish va o'sishiga yordam bermoqda.

Iqtisodiy barqarorlik va ish o‘rinlari yaratish

Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik nafaqat iqtisodiy barqarorlikni ta’minlash, balki yangi ish o‘rinlarini yaratishda ham muhim ahamiyatga ega. Janubi-Sharqiy Osiyo mamlakatlarida kichik bizneslar o‘z faoliyatini boshlash va rivojlantirish orqali minglab yangi ish o‘rinlarini yaratmoqda. Mintaqadagi kichik bizneslar nafaqat o‘z sohasida, balki turli tarmoqlarda, jumladan, xizmat ko‘rsatish, savdo, qishloq xo‘jaligi va sanoat sohaslarida ham ish o‘rinlarini taqdim etmoqda. Bu esa ijtimoiy barqarorlikni ta’minlash va kambag‘allikni kamaytirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Xulosa

Janubi-Sharqiy Osiyo mamlakatlarida kichik biznes va xususiy tadbirkorlik iqtisodiy rivojlanishning asosiy drayverlaridan biri hisoblanadi. Hukumatlarning moliyaviy yordam dasturlari, mikromoliyalashtirish tizimlari, ta’lim va treninglar hamda zamonaviy texnologiyalar yordamida bu soha jadal rivojlanmoqda. Kichik biznes yangi ish o‘rinlari yaratib, aholi daromadini oshirishga katta hissa qo‘shadi. Shu bilan birga, xalqaro investitsiyalar, ayollar tadbirkorligining faollashuvi va innovatsion yondashuvlar ham biznesning o‘shishiga turtki bermoqda. Mintaqada qonunchilikni soddalashtirish va biznes muhiti yaxshilanishi kichik biznesning yanada rivojlanishiga imkon yaratmoqda. Shu bois, Janubi-Sharqiy Osiyo mamlakatlarida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning rivojlanishi iqtisodiy barqarorlik va farovonlik uchun muhim omil bo‘lib qoladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Asian Development Bank. Small and Medium Enterprises in Asia: Issues and Prospects. Manila, 2020.
2. Ministry of Trade and Industry Singapore. Support for Small and Medium Enterprises. Singapore, 2023.
3. Malaysian Ministry of Entrepreneur Development and Cooperatives. Microfinance and SME Development Report, 2022.
4. World Bank. Doing Business Report: Southeast Asia, 2023.
5. United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD). Digital Economy and SMEs in Southeast Asia, 2021.
6. Tan, J., & Lum, Y. Entrepreneurship and Innovation in Southeast Asia, Routledge, 2019.